

Observations- och analysmaterial

Kvalitetsgranskning

Undervisningen i särskolan

2009/2010

Några viktiga saker att tänka på...

- Var noga med att skriva utförliga uppgifter i observationsunderlag och analyscheman.
- Notera konkreta exempel om lärandemiljön (läromedel, möblering mm).
- Var noga med integritetsaspekter. Använd namnyckel för elevers namn.

Samtal med lärare innan lektionsbesök

Vad ska ni arbeta med idag/nu?

Hur ska ni jobba?

Samtal med lärare efter lektionsbesök/alt i slutet av dagen

Vad tänkte du att eleverna skulle lära sig den här lektionen?

Blev det ungefär som du hade tänkt dig?

Var det något som inte blev som du hade tänkt dig? Vad berodde det på?

Var det något som överraskade dig?

Är det något som du tänker ändra på i kommande undervisning? För att...?

Observationsfas 1

Skolans namn:..... Ämne:..... Datum:.....
Årskurs/er:..... Antal elever vid obs.tillfället..... Antal lärare:..... Antal övriga vuxna:.....

Fortlöpande anteckningar (tider/tidsintervall anges)	Kom ihåg till intervjun

Observationsfas 2

Skolans namn:..... Datum.....

Årskurs/er:..... Ämne:.....

<u>Innehåll</u>	<u>Förmågor</u>	<u>Arbetsformer</u>
VAD handlar undervisningen om?	VAD gör eleverna? Läser, skriver, talar, samtalar, lyssnar, ser osv.	HUR går arbetet till? Individuellt arbete? (t ex arbetsscheman) Arbete i grupp? Arbete i helklass? Projektarbete?
Vem väljer innehållet i de uppgifter som ska göras? Vilket inflytande har eleverna? Hur relaterar innehållet i de olika uppgifterna till varandra?	Vem väljer vilka förmågor eleverna ska använda sig av?	Vem bestämmer över arbetsformerna? Vilket inflytande har eleverna?
Var observant på om undervisningen är kunskaps-/innehålls - eller färdighetsorienterad. Verkar det primära vara <i>att</i> eleverna t ex läser och skriver eller verkar det viktiga vara att de läser och skriver <i>om</i> något?	Här noteras vilka förmågor eleverna får pröva/använda.	Här noteras när och hur mycket eleverna arbetar individuellt, i grupper eller i helklass.

<u>Källor/arbetsmaterial</u>	<u>Kunskapsbearbetning /arbetsätt/</u>	<u>Interaktion</u>	<u>Respons</u>
<p>VARIFRÅN hämtas innehållet, t ex läroböcker, arbetsböcker, skönlitteratur, egna erfarenheter, undersökningar, lärarproducerat material, arbetsblad mm</p>	<p>HUR bearbetas kunskap? Samtal, skriva, rita mm. Skriva på dator mm.</p>	<p>VEM deltar i interaktion? Hur kommunicerar elever och lärare med varandra?</p>	<p>VILKEN respons får eleverna på det de gör? HUR ska det de gör användas? VILKA är mottagarna?</p>
<p>Vem bestämmer vilka källor och arbetsmaterial eleverna ska använda sig av? Vilket inflytande har eleverna?</p>	<p>Vem bestämmer hur kunskapen ska bearbetas? Vilket inflytande har eleverna?</p>	<p>Vem bestämmer hur samtalen ska utformas? Vilka möjligheter har eleverna att påverka detta?</p>	<p>Hur reagerar eleverna på lärarnas respons? Ges eleverna möjlighet att ge varandra respons?</p>
<p>Är undervisningen läroboksberoende eller används andra källor än traditionella läromedel, t ex skönlitteratur, tidningsartiklar, studiebesök, filmer eller egna undersökningar?</p>	<p>På vilket sätt tar eleverna del av ny kunskap? Sker det t ex genom: *samtal i olika konstellationer? *att eleverna skriver berättelser? *att eleverna argumenterar, dramatiserar eller arbetar med eget arbete?</p>	<p>Här noteras vilken typ av samtal som förekommer: Vilken typ av frågor ställer läraren (slutna eller öppna)? Hur stor del av den officiella samtaltiden disponerar eleverna? Vänder sig eleverna huvudsakligen till läraren eller samtalar de med varandra? Hur stor del av arbetspasset ägnas åt tyst, individuellt arbete och hur stor del ägnas åt samtal i olika konstellationer?</p>	<p>Här noteras såväl muntlig som skriftlig respons på det som eleverna gör. Ger läraren primärt respons på form eller innehåll? Får eleverna ge respons på varandras arbeten? Vilken form av respons uppmuntras i så fall? Vad är det som efterfrågas av läraren? Vad stävjas? Vad tillåts eleverna inte? När tillrättavisar läraren och för vad? Notera också vem eller vilka som tycks vara den eller de primära mottagarna till det eleverna producerar. Notera också om det som eleverna producerar på något sätt "återanvänds" i undervisningen.</p>

Analysperspektiv 1: Strävansmål

Skolans namn:.....

Datum:.....

Årskurs/er:.....

Inspektörer:.....

Strävansmål 1

Utvecklar sin fantasi och lust att lära genom att lyssna på och läsa litteratur

*Eleverna läser och lyssnar på olika typer av litteratur/texter och i olika konstellationer (enskilt, i grupp).

*Lärarna stödjer elevernas lyssnande och läsande så att de genom att de genom att t.ex. återberätta, dramatisera och diskutera och därmed ges möjlighet att utveckla sin fantasi och lust att lära.

Strävansmål 2

Utvecklar sin lust att skapa med hjälp av språket

*Eleverna skapar med hjälp av språket, t.ex. skriver, tecknar, dramatiserar olika typer av texter, med utgångspunkt i elevnära händelser, aktiviteter, genrer och litteratur.

* Lärarna stödjer elevernas skapande före, under och efter processen på ett sådant sätt att eleverna utvecklar lust att skapa.

Strävansmål 3

Utvecklar språklig säkerhet och vill, vågar och kan använda sitt eget språk

* Eleverna vill, vågar och kan använda språket (i tal, skrift eller i annan kommunikationsform) i olika situationer och i olika grupper.

* Lärarna stödjer elevernas användning av språket på ett sådant sätt att det utvecklar och stödjer det sätt som eleverna använder för att kommunicera.

Strävansmål 4

Fördjupar sin förmåga att i dialog med andra uttrycka tankar och känslor

*Eleverna samtalar med kamrater och lärare om egna tankar och känslor i angelägna frågor.

* Lärarna bidrar till att eleverna fördjupar sin förmåga att samtala med andra genom att visa på olika möjligheter att samtala om texter, bilder mm.

Strävansmål 5

Utvecklar sin förmåga att läsa, förstå och uppleva texter samt att söka efter meningsfull läsning

*Eleverna läser, tillåts uppleva och visa sin förståelse av texter.

* Eleverna får söka efter litteratur de finner meningsfull.

* Lärarna bidrar till att utveckla elevernas förmåga att läsa, förstå och uppleva texter genom att stödja eleverna före, under och efter läsandet.

* Lärarna bidrar till att eleverna utvecklar sin förmåga att söka efter meningsfull läsning på olika vägar, t.ex. på bibliotek, via nätet.

Strävansmål 6

Utvecklar sin förmåga att förstå kulturell mångfald genom att möta litteratur från Sverige och andra delar av världen

* Eleverna läser och samtalar om olika typer av litteratur från Sverige och andra delar av världen, där frågor som rör kulturell mångfald gestaltas och diskuteras.

* Lärarna bidrar till att eleverna utvecklar sin förmåga att förstå kulturell mångfald genom att tillsammans med eleverna diskutera, dramatisera eller på andra sätt lyfta fram det som utspelar sig i texterna.

Strävansmål 7

Eleverna utvecklar sin förmåga att skriva läsligt för hand och att använda datorn som hjälpmedel

*Eleverna skriver olika typer av sammanhängande texter läsligt för hand, dvs. texten ska kunna läsas av t ex läraren, andra elever i klassen eller föräldrar.

*Eleverna använder datorn som hjälpmedel.

*Lärarna bidrar till att elevernas handstil utvecklas genom att uppmuntra dem i deras skrivande.

* Lärarna bidrar till att eleverna utvecklar sin förmåga att använda datorn som hjälpmedel genom att ofta använda datorn som skriv- och informationsverktyg.

Strävansmål 8

Utvecklar sin förmåga att utnyttja olika möjligheter för att hämta information och bli medveten om mediers påverkan,

*Eleverna söker information med hjälp av olika texter och medier.

*Eleverna diskuterar hur de påverkas av medier, t ex reklam i olika medier.

* Lärarna bidrar till att eleverna utvecklar förmågan att utnyttja olika möjligheter att hämta information genom att visa på och diskutera olika kunskapskällor, hur de ska förstås samt hur de påverkar oss.

Strävansmål 9

Utvecklar lusten att ta aktiv del i fritids- och kulturutbud

*Eleverna tar del i olika slag av fritids- och kulturutbud.

* Lärare utvecklar elevernas lust att ta aktiv del genom att visa på och delta i olika typer av utbud samt före, under och efter aktiviteten samtala om elevernas förståelse och upplevelse av utbudet.

Strävansmål 10

Utvecklar sin medvetenhet om hur det egna lärandet går till.

* Eleverna får berätta hur de tänker när de löser uppgifter av olika slag

* Läraren bidrar till att eleverna utvecklar sin medvetenhet om det egna lärandet genom att diskutera med eleverna enskilt och i grupp hur man gör för att lära sig olika saker.

SAMMANFATTANDE ANALYS
med utgångspunkt från strävansmålen

Skolans namn:.....

Datum:.....

Årskurs/er:.....

Inspektörer:.....

Strävansmål som blir väl tillgodosedda:

Strävansmål som blir tillgodosedda i någon mån:

Strävansmål som inte alls blir tillgodosedda:

SAMMANFATTANDE ANALYS

- utgångspunkt A-, B-, C-miljöer

Skolans namn:.....	Datum:.....
Årskurs/er:.....	Inspektörer:.....
Noteringar som kan hänföras till A-miljöer	Bedömning av förekomsten: - dominerande inslag? - sporadiskt förekommande? - förekommer inte?
Noteringar som kan hänföras till B-miljöer	Bedömning av förekomsten: - dominerande inslag? - sporadiskt förekommande? - förekommer inte?
Noteringar som kan hänföras till C-miljöer	Bedömning av förekomsten: - dominerande inslag? - sporadiskt förekommande? - förekommer inte?
Kort motivering till inspektörernas samlade samlad bedömning:	

